

54. O čom je Judášovo evanjelium?

Päťdesiataštvrtá z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

01.02.2024

K rôznym apokryfným evanjeliám, ktoré spomínajú cirkevní otcovia a starovekí cirkevní autori, patrí Evanjelium podľa Judáša. Svätý Irenej o ňom vo svojej rozprave Proti

herézam, 1,31,1 píše: „Ďalší (kainiti) vyhlasujú, že Kain nadobudol svoje bytie z moci Najvyššieho a vyznávajú, že Ezau, Kórach a Sodomiti a všetci takíto ľudia sú vzájomne spriaznení. Preto – dodávajú oni – boli prenasledovaní Stvoriteľom, aj keď nikomu nebolo ublížené. Múdrost totiž mala vo zvyku brať si od nich pre seba to, čo jej patrilo. Tiež hovoria, že zradca Judáš bol s týmito vecami veľmi dobre oboznámený a že on sám, poznajúc pravdu ako nikto iný, vykonal tajomstvo zrady. Kvôli jeho vine, hovoria, všetky veci, pozemské i nebeské, boli narušené. To sú tí, ktorí o tom napísali vymyslený príbeh, ktorý nazývajú Evanjelium podľa Judáša.“ Zmieňuje sa o ňom aj svätý Epifán zo Salamíny a Theodoret z Kýru.

Vzhľadom na to, že Irenej píše svoje dielo v roku 180, Judášovo evanjelium muselo byť napísané ešte

pred týmto dátumom,
pravdepodobne po grécky, medzi
rokmi 130 a 170. O sekte kainitov
nevieme nič viac, než čo nám hovorí
Irenejov text. Nevie sa, či to bola
nezávislá skupina alebo či bola
časťou širšej gnostickej sekty.

Nedávno vyšla najavo existencia
kódexu zo 4. storočia, ktorý sa našiel
v Egypte a obsahuje koptský text
Judášovho evanjelia. Kódex obsahuje
aj tri ďalšie gnostické spisy. Na
základe tohto nového objavu sa
dozvedáme, že Judášovo evanjelium
zaznamenáva domnelé zjavenie
Ježiša Judášovi Iškariotskému „tri dni
pred slávením Veľkej noci“. Rovnako
ako v prípade Evanjelia Márie
Magdalény (pozri otázku č. 30. Čo
hovorí Evanjelium Márie
Magdalény?) ide o dielo bez
akéhokoľvek historického obsahu,
ktoré používa Judášovo meno na
odovzdávanie okultného učenia
zasvätencom sekty. Po tom, čo

spomína, že Ježiš vykonával svoju pozemskú službu tým, že konal zázraky a niekedy sa učeníkom ukazoval v podobe dieťaťa, rozpráva o dialógu medzi Ježišom a učeníkmi. Ježiš sa smeje tomu, čo robia (vdákyvzdávanie nad chlebom) a oni sa hnevajú. Judáš je jediný, kto správne reaguje na to, čo Ježiš žiada, a hovorí mu: „Viem, kto si a odkiaľ prichádzaš. Prichádzaš z nesmrteľného kráľovstva Barbeló a ja nie som hoden vysloviť meno toho, kto ťa poslal.“ (Barbeló je prvotná emanácia Boha v gnostických, setovských kozmogóniách.) Nasledujú ďalšie stretnutia a rozhovory učeníkov a rozhovory Judáša s Ježišom, v ktorých sa hovorí o zložitých kozmických otázkach a takmer na konci sa uvádza, ako Ježiš hovorí Judášovi: „Ty predčíš všetkých, lebo obetuješ človeka, do ktorého som odetý.“ Spis nakoniec hovorí, že Judáš prijal od zákonníkov peniaze a vydal im Ježiša.

Tento nový text je dôležitý pre poznanie gnosticizmu 2. storočia, no z hľadiska historického neprináša o Ježišovi a jeho učeníkoch nič, čo by sme nevedeli z evanjelií.

Predovšetkým však rovnako ako aj ďalšie spisy, ktoré boli objavené v minulom storočí, aj tento rukopis potvrdzuje pravdivosť informácií, ktoré nám o gnostických skupinách odovzdali Irenej, Epifán a ďalší starovekí spisovatelia.

Juan Chapa

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/54-o-com-
je-judasovo-evanjelium/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/54-o-com-je-judasovo-evanjelium/) (05.08.2025)